

P. T.

KARIAUJA IR VYRAUJA

Visi fiziniai sveiki vokiečiai Vokietijoje nieko kita neveikia, tik kareiviauja ir policines pareigas eina. Užkariautų šalių gyventojai priverčiami dirbti pramonėse ir žemės ūkyje. Tuo būdu svetimieji Vokietijai parūpina reikalingą maistą ir gamina kariuomenei ginklus ir amuniciją. Pas nacių kareiviavimas yra privilegija, kurią naudojami išimtinai vieni vokiečiai.

Vokietijos kasyklose, fabrikuose ir žemės ūkyje dirba keletas milijonų lenkų, čekų, slovų, danų, belgų ir kitų užkariautų ir pavergtų tautų žmonių. Kiti milijonai tų svetimšalių dirba savo kraštuose. Sau mažai kas pasigaminama. Viskas tenka vokiečiams. Vieni vokiečiai visur prižiūri vykdomų darbų ir išlaiko tvarką.

Vadinasi, vokiečiai kariauja ir vyrauja. Stambiausius darbus atlieka pavergtoji.

VAIKŲ CENZAS

Neokupuotos Prancūzijos dalies vyriausybė susimetė įvykdyti po visą šalį iškliadytų prancūzų vaikų cenzą. Vokiečiams įsiveržus į Prancūziją, dešimtys tūkstančių prancūzų šeimų buvo priverstos apleisti savo tėviškes ir namus. Besidanginant į Prancūzijos gilumą, pasimesta su mažais vaikais. Daug tėvų ir motinų mirė. Palikti vaikai pakliuvo į svetimus namus, arba į našlaitbučius. Dabar daug tėvų nesuranda savo vaikų.

Tad vyriausybė nusprendė visus kur nors esamus be tėvų vaikus surašyti. Kurie vaikai nežino savo pavardžių, bus padarytos jų nuotraukos ir plačiai paskleistos. Gal tuo būdu tėvai juos identifikuos. Podraug bus ieškomi ir vaikų tėvai, kurių daug nežinia kur dingę.

LINDBERGHAS

Didžiausia šios savaitės sensacija Amerikoje, tai lakūno pulkininko Charles A. Lindbergho pasitraukimas iš U. S. orinio korpuso atsargų. Dėl to iškilo daug triukšmo. Štai faktai:

Lindberghas leidosi kampanijon prieš Amerikos įsivėlimą karan. Sakydamas prakalbas jis nurodė Amerikos nepasiruošimą karan. Nurodė, kad Amerikai, nėra jokio pavojaus, tad nėra ir reikalo remti Angliją. Jis yra nuomonės, kad Anglija vistiek pralaimės karą.

Prez. Rooseveltas praieitą savaitę spaudos konferenci-

Nacių Laivai prie Anglijos

Prezidentas Rooseveltas sustabdė kasyklų streiką

Darbas kasyklose prasidės ketvirtadienį. Ilgas streikas

WASHINGTONAS, balandžio 29 d. — The United Mine Workers unija šiandien praneša, jog minkštosios anglies kasyklose darbas bus pradėtas ketvirtadienio ryte. Šios kasyklos buvo uždarytos nuo kovo 31 dienos. Illinois kasyklose dirba apie 45,000 darbininkų.

Šį pranešimą padarė unijos pirmininko John L. Lewis atstovas.

Ginklų gamybos oficialieji žmonės buvo pradėję reikšti susirūpinimo, nes anglies trūkumas grėsė sustabdyti ginklų gamybą.

Netikėtinus

Prezidento sekretorius vakar naktį pranešė, jog pietinių valstybių kasyklų savininkai priėmė Prezidento Roosevelto pasiūlymą atidaryti kasyklas ir tartis su unijos atstovais dėl atlyginimo.

Pietinių valstybių kasyklų savininkų nutarimas pakelti darbininkų algas \$1 į dieną nustebino daugumą unijos pareigūnų, nes prieš savaitę Prezidentas Rooseveltas savo pasiūlyme nieko neminėjo apie algų pakėlimą.

Šio nutarimo savininkai priėję po pasitarimų su prekybos sekretorium Jesse Jones ir senato komisijos apklausinėjo.

Prezidentas patenkintas

Prezidentas savo laiške pietinių valstybių kasyklų savininkams pareiškia džiaugsmą, jog jie sutiko kasyklas atidaryti ir pakelti darbininkų algas.

Pietinių valstybių kasyklų

joj Baltuose Rūmuose už tai Lindberghą pavadino "išdaviku". Šis įsivėdė ir nutraukė ryšį su oriniu korpusu.

NEGRAS LAIMEJO

Kongreso atstovas negras A. W. Mitchell, dem. iš Ill., 1937 metais iš Chicagos traukiniu važiuojo į Hot Springs. Arkansas valstybės ribose jis iš Pullmano vagono įėję pašalintas ir toliau turėjo vykti antrosios klasės vagonu. Šis svarbus klausimas atsikūrė į vyriausiąją šalies teisimą. Teismas išsprendė, kad negrui, vykstančius iš vienos valstybės į kitą, traukinyje turi būti lygybė su baltuoju keleiviu.

savininkams atidarius kasyklas, į darbą bus pasiųsta apie 400,000 angliakasių.

Tuo pačiu laiku netrukus bus pradėtas darbas ir Illinois kasyklose, kurios buvo uždarytos nuo kovo 31 dienos. Illinois kasyklose dirba apie 45,000 darbininkų.

Pasaulyj

BERLYNAS. — Šįmet viešas gegužės 1 dienos šventimas sulaukys.

ROMA. — Pasitarimams susitiko Vokietijos-Italijos-Japonijos atstovai apsvaryti ateities planus.

MASKVA. — Raudonasis laivynas, Rusijos laivyno organas, rašo, jog Amerikos nusistatymas patrolluoti Atlanto dalį suteikė Anglijai žymią paramą.

LONDONAS. — Pietvakarių miestelyje vokiečiai pravedė atakas. Pašauta vienas prieš bombanešis.

KAIRO. — Dėsiie okupacijos metu suimta 2,000 italų kareivių ir 400 kolonijų kariuomenės.

BUKAREŠTAS. — Rusija gaus iš Romunijos aliejaus mainais už rusų medvilnę ir metalą.

SINGAPURAS. — Nesitikiama, kad japonai pradėtų karo žygius pietiniam Ramiajam vandenynė to, kol karas Europoje nepasisuks neabejotinai vokiečių naudai.

Policija saugo Mrs. Roosevelt

LOS ANGELES, balandžio 29 d. — Vakare naktį Mrs. Roosevelt lydėjo slaptosios ir viešosios policijos sargyba. nes anksčiau gauta nanominis laiškas.

Klausimų metu Mrs. Roosevelt paklausta "Ar Tamsa manai, jog Prezidentas iš laikys savo pažadą ir neįtruks mūsų į karą".

"Jis tokio pažado nėra davęs", atsakė Mrs. Roosevelt. "Jis yra pareiškęs norįs taikos. Jei bus galima išlaikyti taiką, mes tai padarysime. bet galutinas sprendimas priklausys žmonėms".

Graikijos nugalėtojai...

Hitlerio kariuomenė, paėmusi graikų sostinę Atenas, gavo laiko ir progos pasigrožėti Akropolisu, kuris yra senovės graikų garbės simbolis.

TIKIMASI, VOKIEČIAI

NELIESIĄ TURKIJOS

LONDONAS, balandžio 29 d. Anglų karo žinovai įsitikinę, jog savo sekamiems žygiams Suez kanalo linkui vokiečiai gali pasinaudoti Graikijos salomis Agėjaus jūroje ir aplenkti Turkiją.

Šie luogsniai pažymi, jog pirmieji žingsniai tokiai strategijai padaryta užimant Thasos, Samotrakijos ir Lemnos salas šiaurinėje jūroje.

Lemnos salų grupė nusitęsia į pietus su mažomis pertraukomis ir prieina netoli Dodekaneso salų, kurios yra netoli Aleksandrijos ir Sirijos.

Anglų Laivynas prie Gibraltaro

ALGECIRAS, Ispanija, balandžio 29 d. — Cifra žinių agentūra praneša, jog Anglijos orlaivių vežiotojas, septyni destrojeriai, penki torpediniai laivai, du transportiniai, laivai, vienas tankeris ir 18 prekybinių laivų atvyko Gibraltaran.

Agentūros pranešimu, visi laivai atvyko iš Atlanto ir sustojo kariniam uoste.

Kiek anksčiau pravesta bandomieji pratimai priešorlaivinei apsaugai. Šiuos pratimuose dalyvavo žymūs skaičius orlaivių.

Hitleris kalbėjo į 9.000 nacių

BERLYNAS, balandžio 29 d. — Kalbėdamas sporto rūmuose į 9,000 jaunųjų kariuomenės, laivyno, aviacijos ir SS karininkų Hitleris pareiškė, jog "kur tik bekojės Vokietijos karininkas bus, jis gali būti tikras, jog ten bus ir Vokietijos kareivis".

Savo klausytojams, kurių dauguma bus pakelti į aukštesnio laipsnio karininkus, jis pabrėžė, jog jų pareiga yra ginti Vokietiją.

Platesnių Hitlerio kalbos ištraukų spaudai nepatiekta.

Nacių armotos per penkias valandas bombardavo Dover

Anglai apmetė bombomis Vokietijos karo laivus

BERLYNAS, balandžio 29 d. — Vokietijos žinių agentūra praneša, jog vokiečių greitieji kovos laivai šį rytą kovose prie Anglijos pietrytinių pakrančių sužalojo ke-

laivų. Agentūros pranešimu, visi Vokietijos laivai nepaliesė grįžo į savo bazines.

LONDONAS, balandžio 29 d. — Vokiečių armotos Prancūzijos pajūryje per penkias valandas apšaudė Doverio apylinkę.

(Manoma, jog šie vokiečių žygiai — laivų atakos ir apšaudymas armotomis — yra pirmieji vokiečių invazijos bandymai).

Tuo pačiu laiku į vokiečių bombardavimą atsakė anglų didžiosios armotos sukonce trutos pajūryje.

Apšaudyta iš Calais

Pastebėti dūmų kamuoliai davė suprasti, jog vokiečiai Doverį apšaudė iš Calais apylinkės. Calais yra apie 21 mylia nuo Doverio.

Dauguma vokiečių buvo aukšto sprogimo, bet pranešimai iš Doverio apylinkės sako, jog nuostolių padaryta labai maža. Esą sužeisti trys asmenys.

Atakos Breste

Pereitą naktį anglų lakūnai pravedė 12 kartą atakas ant Bresto uosto. Informuotieji sluogsniai praneša, šiuo metu Breste tebestovė du dieji Vokietijos karo laivai Scharnhorst ir Gneisenau, kurie atakų metu taip sužaloti, jog iš uosto išplaukti negali.

Apie karo laivus aviacijos ministerija nieko nesako, bet pažymi, jog uostui padaryta nemaža nuostolių.

Churchill nori pasitikėjimo

LONDONAS, balandžio 29 d. — Šiandien ministeris pirmininkas griežtai atmetė patarimą sudaryti naują vyriausiąją karo kabinetą ir pareikalavo, kad parlamentas pareiktų jo kabinetui pasitikėjimą.

Churchill pareiškė, jog ateinančią savaitę House of Commons posėdyje bus diskutuojama jo kabineto vedamasis karas ir ypač nepavykusi kampanija Balkanuose. Šiose diskusijose dalyvausiantis užsienio sekretorius Edenas.

Sąryšį su informacijų tiekimu visuomenei Churchill pareiškė, jog visuomenė visados turėtų gauti visus galimus pranešimus.

Amerikoj

TRENTON, N. J. — Rep. Joseph W. Martin, Jr. pietų metu pareiškė, jog reikalinga streikus sustabdyti.

WASHINGTONAS. — Boeing orlaivių dirbtuvėse, Seattle, kariuomenė užsakė \$17,201,352 vertės orlaivių.

WASHINGTONAS. — Prezidento sekretorius Early pareiškė, jog Lindberghui rezignavus iš aviacijos esą įdomu ar jis gražinsias Hitleriui gautą iš jo medalių.

NEW YORKAS. — Garsusis smuikininkas Fritz Kreisler po auto nelaimės gerai sveiksta.

WASHINGTONAS. — Gauta tiesioginiai pranešimai, jog kariuomenės vadovybė nenori pakeisti karo tarnybon šaukiamųjų amžiaus nuo stato ir nemanoma karo tarnybos laiką prailginti.

BOSTONAS. — Besiplečiančiam miškui gaisrai, kuris iki šiol N. Anglijoje sunaikino apie 12,000 akierių miškų, sulaikyti išsauta 75 Fort Devens kariuomenė.

WASHINGTONAS. — Anglijos ministeris Amerikai Sir Gerald Campbell pareiškė, jog Angliją laimės karą, jei gaus užtenkamai paramos iš Amerikos.

Amerika arčiau karo, Tokijo

TOKIJO, balandžio 29 d. — Šiandien laikraštis Kokumin rašo, jog praplėsdama savo laivų patroliavimo ribas, Amerika dar labiau priartėjo prie karo ir bėra "tik žingsnis nuo įstojimo į karą".

"Jungtinių Valstybių laivynas imasi saugoti šį kelią į Angliją, kurio turėtų pasirūpinti Anglijos laivynas", rašo laikraštis.

Dalnai debesuota ir šilto. Galima lietaus.

Amerikos lietuvių gyvenimas ir veikimas

DABARTINĖ LIETUVIŲ IŠEIVIŲ EKONOMINĖ IR JURIDINĖ PADĖTIS URUGVAJUJE

Prasidėjus Europoje karams ir čion kasdien jaučiama didesnė krizė. Žinoma, tokiu momentu visuomet nukenčia svetimšalis — darbo žmogus. Pinigų vertė krito, pragyvenimas, maždaug, dvigubai pabrango; fabrikams ir šiaip darbams pradedant stoti, visiems į akis pradeda žiūrėti bado šmėkla.

Akys į USA

Laukiama, kad J. A. V. sudarys artimesnius ryšius ir prekybą, tai gal fabrikai pradės dirbti? Bet ir tuom atveju būklė nepagerės, nes darbininkams užmokestis už darbą po senovei, o pragyvenimas jau pabrango ir pinigų vertė nukrito. Pajamos toli gražu nėra proporcingos būtiniausioms išlaidoms. Juodadarbiui darbininkui ne galima išmaitinti savo šeimynos, todėl čion eina ir moterys į pagalbą, jeigu tik pajėgia ir aplinkybės leidžia; eina dirbti, tarnauti, nes vienas tėvas nepajėgia savo šeimos išmaitinti. Yra ir tokių labai daug šeimų, kad viena moteris tik dirba ir palaiko nuo bado visą savo šeimyną. Nuo šio labai nukenčia vaikų auklėjimas, nes jie dažnai būna palikti gatvės įtakai.

Pagal įstatymus jau yra priimami darbai ir vaikai nuo mažens, bet kiekvienas vaikas turi turėti specialų leidimą iš "Vaikų Valdybos" (Consejo del Nino) t. y. autonominę valdišką įstaigą mažamečiams globoti. Jaunajai kartai fabrikų ir šiaip kitoki darbai neįgaliai atsiliepa tiek į fizinį, tiek į dvasinį subrendimą. Pradžios mokslas

nėra privalomas

Pradžios mokslas čion dar nėra privalomas, nes dar neturi pakankamai mokyklų. Šiuo atžvilgiu miestai y-

ra laimingesni, bet ant laukų gyvenantieji labai nukriausti. Vyriausybė ir visuomenė deda didžiausias pastangas kultūros ir auklėjimo reikalingas, bet dar nuplauks gerokai metų ligalės įvesti privalomą mokymą. Pradžios ir vidurinės mokslo čion yra veltui. Pradžios mokslo yra 6 metų, ir viešose valdžios mokyklose nėra dėstoma tikybos mokslo. Bet, užtatai, yra didelis skaičius privačių mokyklų, iš kurių didesnę dalį veda ir užlaiko katalikai (vienuoliai, vienuolės ir kunigai) — bet tose mokyklose už mokslą reikalinga gerokai apmokėti ir todėl darbininkų vaikai labai retas kuris pasiekia mokslo privačiose mokyklose. Iš lietuvių yra tik keletas šeimynų, kurie auklėja savo vaikus tokiose mokyklose — kiti visi leidžia valdiškose mokyklose ir tai ne visi.

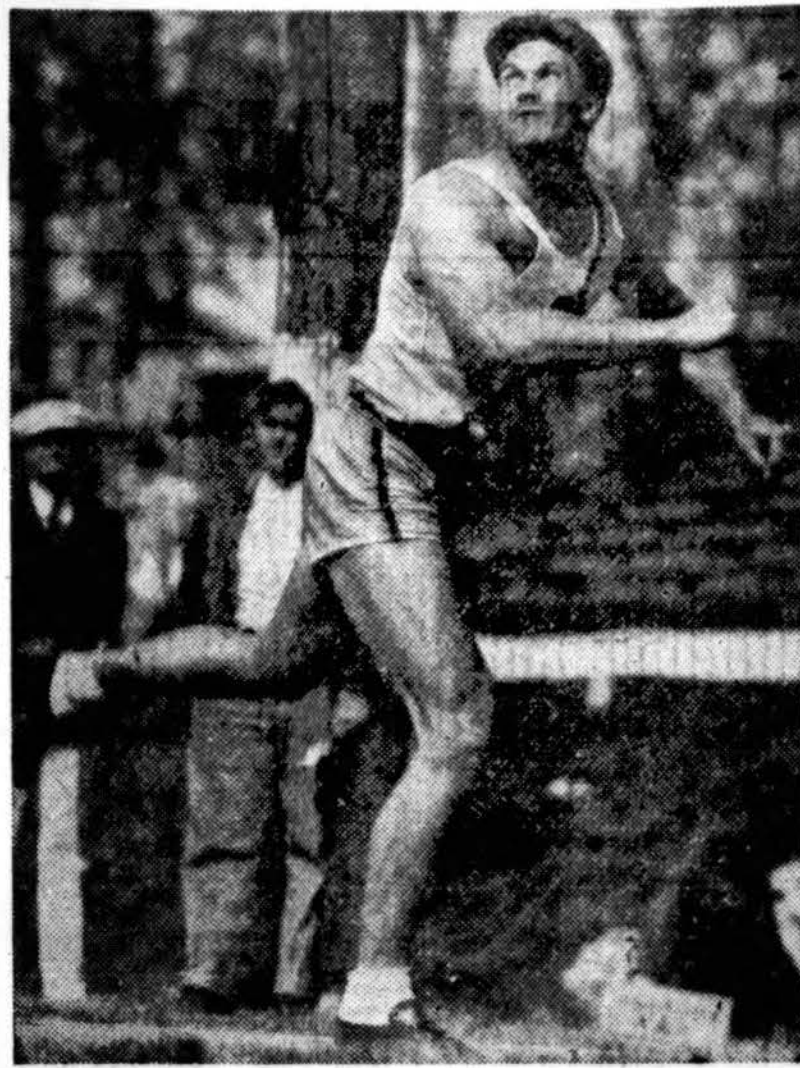
Lietuviai ir čia apsukrūs

Taupesnieji lietuviai įsigijo nuosavus namelius, nes čion išgyti nuosavybė yra labai patogios ir palankios sąlygos. Gaunama varžytinėse iš bankų ilgalaikiui (dešimčiai, penkiolikai ir daugiau metų laikui) išsimokėjimui. Vieton mokėti nuomą, mokama už nupirktą žemę, arba namelį, ir po kiek laiko išsimokama ir jau turima savas kampelis. Yra ir tokių gudruolių, kurie užperka keletą ir nuo savęs kitiems išnuomuoja ir iš tos nuomos moka bankui mokėstį — o po tiek tai metų pasilieka savininku keletos namų.

Azartas — jaunimo nelaimė

Jaunesnioji karta, gabesnieji ir apsukresnieji (bet tokių labai mažas skaičius) sugeba sau lengvesnių ir pelningesnių uždarbių. Todėl jų ateities gyvenimas

BLOZIS SETS NEW RECORD IN DRAKE DISCUS

(“Draugas” Acme telephoto)

Al Blozis of Georgetown setting a new Drake Relays record in the discus throw by heaving it 161 feet 5 inches, beating Jack Hughes of Texas who set the meet record last year, at Des Moines.

bus lengvesnis, negu jų tėvų. Šis kraštas yra grynai turistinis kraštas, kur vasaros metu suvažiuoja iš visų Pietų Amerikos kraštų kapitalistai praleisti laiką, čionais labai išsiplėtęs lošimas: ruleta, loterijos ir t.t., ir tas azarinis gyvenimas yra daugeliui mūsų tautiečių nelaimė, netaupumas, kuris priveda prie visiško skurdo ir bado.

Lietuviai ir verslas

Daug lietuvių pradėjo verslo krautuvėmis ir “traktieriais” (barais), bet nesugebėdami ir per daug kredituodami didžiulia subankrutavo, o likusieji irgi naudos kolonijai neatneša apart skurdo ir šeimų pakrikimų, nes jau gerai yra žinoma girtybės kultūra visame pasaulyje; ten kur yra azariniai lošimai, ten girtybė, paleistuvybė ir t.t. Yra keli lietuviai siuvėjai, staliai ir

kiti amatininkai, kurie sukeletu darbininkų darbuojasi, bet didesnių dirbtuvių nebepajėgia įsikurti. Lietuviams netrūksta iniciatyvos ir sumanumo biznyje bei pramonėje, tik pradžia sunki tiesiog negalima neturint bent būtiniausio kapitalo.

Naudingi įstatymai

Urugvajuje veikia darbininkams daug naudingų įstatymų. Yra pensijų fon-

DR. KARL NURKAT (Nurkaitis)

Atsakančiai ir prieinama kaina priima akinius. Kiekvieną dieną randasi: DIDŽIULIJE BUDRIKO KRAUTUVĖJE 3409 So. Halsted Street Tel. Yards 3089

DR. S. J. GLORIOSO

OPTOMETRIC EYE SPECIALIST CHICAGO: 831 South Western Avenue Telephone — SEEley 0970 MELROSE PARK: 5 Broadway Telephone — Melrose Park 6933

NAUJOJ VIETOJ Dr. Wm. M. Tully Dr. V. M. Dempsey DANTISTAI 4740 SO. ASHLAND AVE. (virš Andes Candies) Tel. YARDS 2148 ŽEMOS KAINOS 18 MENESIŲ IŠSIMOKĖTI Val.: 10 val. iki 8 val. vak.

Vienintė Lietuvių Wholesale Liquor Įstaiga Chicagoje

Didelis Pasirinkimas Naminių, Importuotų ir Lietuviškų Gėrimų. Pardudame Tikrai Tavernams. Val.: 10 iki 5 Kasdien Užsakymai Išvežiojami Sekančią Dieną.

FRANK VIZGARD, Sav. INTERNATIONAL LIQUOR CO. 6246-48 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. REpublic 1538-9

das, valdžios žinioje (senatvės pensija), iš kurios kiekvienas gauna pensiją senatvėje, arba netekęs sveikatos. Tik žinoma mokamos pensijos palyginamai yra mažos su pragyvenimo brangumu. Taip visoje šalyje veikia “Apdraudus bankas” (Valdiškas), kuris priverstinai užlaiko visus darbininkus apdraudoje ir ištikus nelaimingam nuotykiui gydo veltui ir sumoka pusę uždarbio.

Po 15 m. pilietis

Einant Urugvajaus Konstitucija, kiekvienas svetimšalis išgyvenęs 15 metų laiko tampa automatiškai pilnatiesiu piliečiu su teisėmis čion gimusiojo, gali dalyvauti rinkimuose, būti renkamas ir t.t., bet ir šiaip nepiliečiams teisės visiškai nevaržomos ir galima sakyti, kad čion dar yra laisviausias kraštas ir demokratiškiausias, visiems lygybė neribota iš visų P. A. valstybių.

Nors ir laisvėje gyvendami, lietuviai savo dvasioje nerimsta, jie nuolat žvelgia į anapus Atlanto į Europos kraštą, kur jis gimęs ir augęs. Besikalbant, nevienas apsisverdamas sako, jei taip ir tiek būtume dirbę Lietuvoje, tai jau būtume geresnė Ameriką turėję, jeigu bolševikai nebūt paverge Lietuvos, tai daugelis būtų atsiveikinęs su šiuo kraštu. Bet dabar paskutiniai įvykiai politinio gyvenimo Europoje sugriovė vi-

Bukite Malonūs SAVO AKIMS

Tik viena pora akių visam gyvenimui. Saugokit jas, leisdami išeiti iš akių moderniausias metodus, kurie regėjimo mokslas gali suteikti.

32 METAI PATYRIMO priimkite akinių, kurie pašalina visų akių įtempius.

Dr. John J. Smetana Dr. J. J. Smetana, Jr. OPTOMETRISTAI 1801 So. Ashland Avenue Kampas 18-too Telefonas CANal 0523 — Chicago OFISO VALANDOS Kasdien 9:00 a. m. iki 8:30 p. m. Treč. ir Šešt.: 9:00 a. m. iki 7:30 p. m.

sas viltis. Nežinia kiek laiko reikės gyventi ir liūdėti savosios tėvynės?... tai šitaip vienas kitas lietuvis padėjo.

Dr. P. Šackauskas

Brazilija Areštuotas lietuvis už komunizmą

Iš neoficialių šaltinių teko sužinoti, kad Sao Paulo policija areštavo lietuvi Ka-

činską Vincą, kuris yra kaltinamas komunizme. (L.)

Sekami svetimšaliai

Paskutiniu laiku Sao Paulo mieste valdžios valdininkai seka svetimšalių veikimą ir dažnai gatvėse ir šiaip viešose vietose klausinėja dokumentų. Neturintieji jokių dokumentų dažnai suimami. Iš svetimšalių reikalaujama turėti svetimšalio knygutę ir ją nešiotis su savimi. (L.)

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIŲS NARIAI

Res. 0958 So. Talman Ave. Res. Tel. GROvehill 0617 Office tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Val.: 2-4 ir 7-9 vak. Ketvirtad. ir Nedėliomis susitarus. 2423 W. Marquette Road

DR. STRIKOLIS

PHYSICIAN AND SURGEON 4645 So. Ashland Avenue

OFISO VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį.

Office tel. YARDS 4787 Namų tel. PROspect 1930

Tel. YARDS 5921. Res.: KENwood 5107

DR. A. J. BERTASH

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Ofiso val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30 756 West 35th Street

LIETUVIAI DAKTARAI

DR. P. ATKOČIŪNAS

DANTISTAS 1446 So. 49th Court, Cicero Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais Valandos: 10-12 ryte, 2-6, 7-9 P.M. 3147 S. Halsted St., Chicago Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais Valandos: 3 — 8 popiet, 1-4 ir 6:30-8:30 vakare

DR. F. C. WINSKUNAS

PHYSICIAN AND SURGEON 2158 West Cermak Road Ofiso tel. CANal 2345 Ofiso Val.: 2-4 ir 7-9 Trečiadieniais pagal sutartį. Res. Tel.: HEMlock 3150

DR. C. VEZELIS

DANTISTAS 4645 So. Ashland Avenue arti 47th Street val.: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Seređoj pagal sutartį. Telefonas: HEMlock 5849

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6757 So. Western Ave. Ofiso valandos: Popiet — nuo 1 iki 3! Vak. 7 iki 9 Nedėliomis pagal sutartį

Telefonas CANal 7329

DR. PETER J. BARTKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2202 West Cermak Road OFISO VALANDOS: 2-4 ir 7-9 ir pagal sutartį. Res. telefonas SEEley 0434.

DR. S. R. PALUTSIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Kamp. 15tos gat. ir 49th Ct. OFISO VALANDOS: Nuo 2 iki 4 popiet ir 7 iki 9 vak. ir pagal sutartį.

Res. 1625 So. 50th Avenue Tel. Cicero 1484

DR. A. JENKINS

(Lietuvis) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2500 West 63rd Street OFISO VALANDOS: Nuo 1-4 ir nuo 7-9 vakare Taipgi pagal sutartį. Ofiso telefonas PROspect 6731 Namų telefonas VIRginia 2483

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West Cermak Rd. Valandos: 1-3 popiet ir 7-8 v. v.

REZIDENCIJA: 6631 S. California Ave.

Telefonas REpublic 7868

Ofiso tel. VIRginia 0036 Rezidencijos tel.: BEVerly 8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso val.: 1-3 ir 6-8:30 P. M. Nedėliomis pagal sutartį.

Tel. CANal 0257 Res. tel.: PROspect 6659

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1821 So. Halsted Street Rezidencija: 6600 So. Artesian Ave VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 popiet 6 iki 9 val. vakare

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Taipgi akinius pritaikau. 3343 So. Halsted Street

Tel. CANal 5969

DR. WALTER J. PHILLIPS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2155 West Cermak Road OFISO VALANDOS: 1 — 4 ir 6:30 — 8:30 vakare ir pagal sutartį.

Ofiso Tel.: Resid. Tel.: VIRginia 1886 PROspect 3634

DR. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1853 West 35th Street LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val. Trečiad. ir Sekmad. tik susitarus.

DR. V. E. SIEDLINSKI

DANTISTAS 4143 South Archer Avenue Telefonas LAfayette 3650 Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais. 4631 So. Ashland Ave. Tel. YARDS 0994. Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais.

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4729 So. Ashland Ave. (2-tros lubos) Tel. MIDway 2880 Chicago, Ill. OFISO VALANDOS: Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 6 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vak. Sekmad. nuo 10 iki 12 val. ryto.

DR. MAURICE KAHN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4631 So. Ashland Ave. Tel. YARDS 0994 Res. tel. FLAss 3200

VALANDOS Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-9 v. vak. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. diena

Kautynėse per nepriklausomybės karą mes parodėme pasauliui, kad esame laisvės verta tauta.

Gen. Skorupskis

NEWS FACTS by GEORGE

VALETTA, MALTA.

IN THE GOVERNOR'S PALACE AT VALETTA, MALTA. IS TO-DAY THE WORLD'S FINEST COLLECTION OF ARMOUR, USED IN THE 13th AND 14th CENTURIES BY THE KNIGHTS OF COLUMBUS.... MALTA, TO-DAY IS A BRITISH NAVAL BASE.

LIETUVOJ ĮEJO GALĖN BAUDŽIAVOS ĮSTATYMAS

Darbininkai prirakinti prie darbo vietos. — Jokios teisės streikuoti. — Vaikai atskiriami nuo tėvų.

Iš okupuotosios Lietuvos į Maskolijos "parlamentą" atvykę "geriausieji Lietuvos sūnūs" Pozdniakov, Morozov, Šupikov, Ieik Meskup, J. Paleckis, A. Sniečkus, M. Gedvila ir kompanija Maskvoje savo balsais prisidėjo prie baudžios įvedimo tame kalėjime, kuris vadinasi Sovietų Sąjunga, taigi ir Lietuvoje. Būtent, buvo patvirtintas jau anksčiau bolševikijos komisarijų tarybos paskelbtas įstatymas apie "darbininkų statutą".

Kaip žinoma, pagal aną įstatymą bolševikijoje darbininkai prirakinami prie savo darbo vietos. Be specialaus leidimo darbininkui draudžiama darbo vietą pakeisti. Leidimus gi duoda fabriku diktatoriai, kuriems suteiktos "vienavaldiškumo" teisės. Darbininkas, be leidimo perėjęs dirbti į kitą fabriką, bus skaudžiai baudžiamas. Be to, minėtas įstatymas suteikia sovietų valdžiai teisę perkelti darbininkus į bet kurią sovietų teritorijos vietą. Toks perkeliamas baudžiauninkas turi teisę su savimi pasiimti žmoną ir vaikus iki 15 me-

tų amžiaus. Vyresni vaikai nuo tėvų atskiriami.

Pagalau, priimtas įstatymas apie vaikų nuo 14 iki 16 metų atskirimą nuo tėvų. To amžiaus vaikai perimami į valdžios žinią ir siunčiami priverčiamu būdu į mokyklas, kurios pavadintos "technikos mokyklomis". Valstybei suteikiama teisė disponuoti šiais vargšais net iki 24 metų amžiaus. Šiuo tarpu sovietų valdžia pareikalavo, kad iš miestų bei kolchozų jai būtų pristatyta vienas milijonas tokių baudžiauninkų vaikų.

Minėti baudžios įstatymai įsigaliojo taip pat okupuotoje Lietuvoje. Kai jie bus pradėti vykdyti, Kremlio valdovai turės galimumo kiek tik nori lietuvių darbininkų išsigabenti nors ir į Kirgiziją ar Sibiro tundras. O į Lietuvą atsiųsti tūkstančius mongolų bei maskolų. Be to, bolševikų okupantai galės lietuvių vaikus išsiųsti iš Lietuvos ir sugrūsti juos kartu su maskolų bei kitų azijatų rachitais bei džiovininkais vaikais į bolševikinių "technikos" mokyklų bendrabučius.

"Rusiškas gyvates pardavinėja"...

(Ištrauka iš laiško)

... "Pas mus šiemet labai gili žiema ir šalta, taip, kad dar nei malkų nevežėm, o be to ir neturim nusipirkti, nes dabar varžytynių pas mus jau nebėra, turi užtekti tiek kiek kam paskiria. Mat, nauja valdžia, nauja tvarka.

"Dabar, kad pergrįžtum atgal į Lietuvą į mūsų miestelį Joniškį, tai pirmiausiai sutiktum rusų kareivį. Jei ką parduodi, tai gauni rublius ir kapeikas. Kada kareivis ką nors perka ir pritrūksta pinigų, tai pasiėmęs daiktą ir nueina sau; turi tylėti, nieko nesakyti.

Per turgus labai dažnai matai ant bačkos pasilipusį "draugą" ir kažką rusiškai bešūkaujantį. Bet žmonės nesupranta tos kalbos ir niekas neklausia. Sako, kad rusiškas gyvates pardavinėja.

"Pašte ir kitose įstaigose sėdi baigę Joniškio vidurinę gimnaziją specialistai. Mūsų kaimyno sūnus pasiemė butą Meškučiuose, nes

ten gavo darbą. Atlyginimo gauna 200 rublių, bet kas iš to, kad, norėdamas nusipirkti sau kostiumą, penkis mėnesius turi išdirbti.

"... "vaikėžą samdant, be šimtelių į mėnesį nei iš vietos neina.

"Dabar pas mus paskelbta trijų metų registracija: 19, 20, 21. Tai jau iš apylinkės išrinkti visą jaunimą. Kurie mokina, irgi turi eiti; palieka tik tuos, kuriems paskutiniai metai.

"Iš Joniškio ūkininkų atėmė labai daug žemės, virš 1000 ha. Mat, stato didelį aerodromą. Iš mūsų dėdės irgi atėmė; paliko tik iki upeliui 7 ha. Dėdina buvo net labai susirgusi iš to išgąščio, bet dabar jau sveikesnė".

Net Pirštinių Nėra

"Tarybų Lietuva" praneša, kad žinomajam "Stiklo" fabrike darbininkai nuogomis rankomis verčiami rankioti stiklus, tad per vieną mėnesį įvyko net 282 susižeidimai. Iš "buržuazinės priespaudos" laikų likusios pirštinės jau sudevėtos.

APŽIŪRI SAVO ŪKĮ INDIANOJ

Wendell L. Willkie, buvęs respublikonų partijos prezidentinis kandidatas, apžiūri savo ūkį ties Rushville, Ind., prieš grįžiant į New Yorką, kur užsiimsias advokatūra.

Vargas vaikučiams Lietuvoje

Lietuvą dabar valdo baisusis Stalinas. Jis Rusijoje išžudė tūkstančius žmonių, o į Lietuvą atsiųsti tūkstančius mongolų bei maskolų. Be to, bolševikų okupantai galės lietuvių vaikus išsiųsti iš Lietuvos ir sugrūsti juos kartu su maskolų bei kitų azijatų rachitais bei džiovininkais vaikais į bolševikinių "technikos" mokyklų bendrabučius.

Iš lietuvių atima namas. Net maistą ir drabužius iš lietuvių atima ir rusų kareiviams atiduoda. Būna atsitikimų, kad kai tėvai pasiskundžia, kad jie neturi savo vaikams gana maisto ir rūbų, tai tada Stalino tarnai uždaro tėvus į kalėjimą, o vaikus nuvaro į prieglaudą. Tenai liepia garbinti baisųjį Staliną. Iš nelaimingo vaikučio širdies išplėšia viską kas yra šventa, būtent Dievo ir Tėvynės meilę.

Jūs, Amerikos vaikučiai, dažnai prisiminkite nelaiminguosius vaikučius ir jų tėvelius Lietuvoje. Savo mai domis paremkite, melskite, kad jie greičiau būtų išlaisvinti iš sunkios vergijos.

Amerikos lietuviai mokslininkai daug užuojautos parodys Lietuvos vaikams, jei pasistengs įsigilinti ir suprasti jų kančias. Kaip tik čia pasitaiko gera proga — dalyvaujant paskelbtame konteste, rašant tema: ką dabar pergyvena žmonės mūsų tėvų žemėj — okupuotoj Lietuvoje.

K. R.

Laikraščiai rašo, kad Prienų, Kazlų Rūdos ir kiti didžiausi kooperatyvai dar ligšiol neparsigabeno ir nepardavinėja mineralinių trašų.

Naujienos iš Bolševikų Okupuotos Latvijos

Nužudytų ir ištremtųjų pavardės. — Cirkas Liepojaus bažnyčioje.

Latvijos atstovybė Vašingtone praneša gavusi žinių, kad Latvijoje labai daug žmonių areštuojama. Dauge- lis miršta nepakeldami sunkių kankinimų, kai kurie iškankinti nusižudo. Šiuo būdu neteko gyvasties pulkininkas Celmins, vidaus reikalų viceministeris Legzdins, politinės policijos direktorius Fridrichsonas ir jo žmona, Latvijos kredito banko direktorius A. Berzins, daug karininkų, ypač tu, kurie prieš 20 metų kariavo prieš bolševikus. Daugelis yra išvežami į Rusiją ir jų likimas pasilieka nežinomas. Tarp tokių žymesnieji yra Latvijos prezidentas Dr. K. Ulmanis, Latvijos kar. vadas nepriklausomybės kovose gen. J. Balodis, buv. min. pirm. M. Skujenieks, beveik visi nepriklausomos Latvijos vyriausybės nariai. Yra daug ir studentų išvežtų į Rusiją.

Gyvenimas labai pasunkėjo. Geresnieji uždariai tenka iš Rusijos atsikanginti komunistams latviams ir kitokiems. Kainos labai pakilo. Vyriškas siūtas, kurs seniau kaštavo 300 latų, dabar kaštuoja apie 1,000 latų. Krautuvės ir turgai tušti. Geresnis maistas, geresni namai tenka rusų armijai. Daug visokio turto, meno vertybių išgabenama į Rusiją.

Nuo bolševikų žiaurumo daug nukenčia tikintieji. Vienoje Liepojos bažnyčioje įrengtas cirkas, o vienoje Mintaujos bažnyčioje kino teatras. Daugelis dvasininkų išvaryti iš namų. Kai kurie iš jų dar rudenį buvo verčiami rankomis iš pusiau įšalusios žemės kasti cukrinius runkelius.

LEO NORKUS, Jr.

DISTRIBUTOR

OF

Ambrosia & Nectar
BEERS

GERKIT tik GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA Alų, bet, prie to išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urmo (wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ, kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

Tardymas Dėl Stalino Ūsų

Kunigo neleidžia prie ligonių. — Rusės Lietuvoj turtėja. — Apkasai visu pasieniu. — Slapti laikraščiai.

dienomis gavo iš Marijampolės laišką, kuriame tarp kitko rašoma, kad Marijampolėje ligoninė baigta statyti. Iš ligoninės atleidžiamos seselės, t. y., slaugės. Viena moteris gulėjo ligoninėje ir prašė kunigo, bet jos prašymas nuėjo veltui, nes neleidė. Tik civiliai persirengę kunigai gali nueiti pas ligonį ir nunešti šv. Sakramentą.

Pas mus vienam kambary gyveno rusas su žmona — kolchozininkė. Kai ji atvažiojo, tai nieko neturėjo. Visos suknelės prastos, net palto neturėjo. Dabar jau ir palta turi, o suknelės medžiagą vis perka ir perka ir į čemodoną krauja.

Pas mus dabar siaučia vidurių šiltinė.

Pas mus dabar rusai kasa vokiečių pasienyje apkasus. Į Vilkaviškį be leidimo negalima nuvažiuoti. Iš visa ko matyti, kad nieko gero iš to nebus, rimtai ruošiasi karui.

Gimnazijoj baisi kova eina tarp mokinių ir komunistų, nors jų ir nedaug gimnazijoj yra. Vienoj klasėje kažkas Stalinui (paveikslams) ūsus nuskuto. Buvo smarkus tardymas. Atėjo

rusas, direktorė ir milicininkai ir visų rankas žiūrino, ar nesužeistos, nes, sako, ant stiklo rado kraujo. Bet negalėjo susekti.

Rusai uždraudė kryželius ant kaklo nešioti. Kai pamatė, kad beveik visos mergaitės su kryželiais, net nosį prikišę rusai į juos žiūrėjo. Po to uždraudė nešioti. O mes negalim atsikirsti, turim tylėti, nes tuoj iš gimnazijos meta ir į kalėjimą kiša.

Bet vis tiek visoki patriotiški laikraščiai nenustoja eję visur.

Ukmergės apskrities kooperatyvų komisaru paskirtas "tovarišč" Vavilov. Apie tai "Tiesoje" praneša šios apskrities kooperatyvų vadovybės narys "draugas" Bolnik.

UNIVERSAL RESTAURANT

Suteikiame Patarnavimą Vestuvėms, Krikštyms ir kitokiems Bankietams Linksma Patarnavimas Visiems

756 W. 31st Street
A. A. NORKUS, Sav.
Tel. Victory 9670

JUBILIEJAUS PROGA

10 Savaičių Prenumerata Siūloma
UŽ VIENĄ DOLERĮ

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

Štai duodame tokį pasiūlymą naujiems skaitytojams: Užsisakykite dešimčiai savaičių "susipažinimui "Draugą" už vieną dolerį.

Tik pamanykite, už vieną dolerį naujiems skaitytojams dienraštis "Draugas" siunčiamas per dešimtys savaičių — tai yra, 60 laikraščio numerių už vieną dolerį!

Šiomis dienomis "Draugas" yra žymiai sumodernizotas, patobulintas ir visais atžvilgiais pagerintas. Tai gi čia yra puikusia proga padaryti didelę malonę prieitiams, giminėms ir draugams — užsakykite jiems "susipažinimo prenumeratą" už vieną dolerį. Pasinaudokite jubiliejaus proga!

Tai tikras bagenas ir visiems naujiems skaitytojams puikusia proga pradėti dienraščio "Draugo" skaitymą.

Užsakymus siųskite šiuo adresu:

"DRAUGAS"

2334 So. Oakley Ave. Chicago, Illinois
arba šaukite CANal 8010

PASKOLOS

— namams statyti, remontuoti ar pirkti. Ilgametis Išmokėjimo Planas.

PAVASARIS ARTEJA — DABAR LAIKAS PIGIAU IR PATOGIAU STATYBOS DARBUS ATLIKTI.

Tapkite Finansiniai Nepriklausomi!!!

TAUPYKITE mūsų įstaigoje. Jūsų indeliai rūpestingai globjami ir ligi \$5,000 apdrausti per Federal Savings and Loan Corporation. Mokame 3 1/2%. Pinigai greitai išmokami ant pareikalavimo.

MŪSŲ PASITIKĖJIMO IR ISTVERMES REKORDAS

45 Metal Sekmingo Patarnavimo, Nenuskriaudžiant Nel Vieno Kiliento!

Keistuto Savings and Loan Association yra žymiausia, seniausia ir tvirtiausia lietuvių finansinė įstaiga.

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASS'N.

Tel. CALumet 4118

3236 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Jos. M. Mozeris, Sec'y.

NAPPY

By Irv Tirman

Studentai, Meilė Ir Čeka

Romanas iš Rusijos revoliucijos laikų

Išvertė Ant. Pauliukonis

(Tęsinys)

Jis buvo labai susijaudinęs, — kaip aš iš pasikalbėjimų supratau, jį vadino Karpenko, — negalėjo nė minutės nustygti vietoje ir, kaip kokia užsukta mašina, vis bėginėjo nuo vieno prie kito, kiekvienam kartodamas tą patį, ką ir man buvo pasakęs, ir net tais pačiais žodžiais.

Jo pranešimas man įvarė baimės. Aš atsiminiau gubernatoriaus pasakymą: studentai su ta savo akla tėvynės meile nuves ją stačiai į pražūtį. Jie viską sunaikins, bet, kai reikės, nesugebės nieko naujo sukurti.

Tarp dalyvių pastebėjau ir Toliją Dvoržekį, gydytojo sūnų. Jo tėvas yra mano tėvelio geras draugas. Jis buvo taip pat nepaprastai susijaudinęs ir nė žingsnio nesitraukė nuo vieno raudonplaukio studento, apsilvilkusio sudėvėta, suodina rubaška, iš veido panašaus į gorilą. Šalia jo stovėjo aukšta studentė žydė. Ji buvo apsirengusi visa juoda, bet atrodė tokia nerūpestinga, kad tai kiekvienam turėjo kristi į akį. Iš viso būrio daugiausia išsiskyrė tai aš viena — pirma, jau savo drabužiais, antra, tuo, kad visai susidrovėjusi ir nepritapusi prie kitų, tik kiurksojau įlindusi kampe. Tik man pasirodė keista, kad Tolia Dvoržekis, nors mane ir pastebėjo, tačiau dėjosi, lyg visai nematęs ir net nepažinęs. Galop pro praviras duris pasirodė ir Grizelda Nikolajevna, o su ja dar viena studentė, tipiškai laumė, su žalsvais drabužiais, žalsvomis akimis ir baltais blondiniais plaukais. Ji buvo tokia paprasta, bet tuo savo paprastumu ir labai graži.

Tačiau Grizelda Nikolajevna nepriėjo prie manęs, kaip kad aš tikėjau. Ji tik vienu ypu stryktelėjo kaip katė ant stalo, išsitiesė visoj savo didybėje ir ėmė šaukti skardžiu balsu:

— Tovarščai! Jau artinasi mūsų valanda!

Man tarytum kas šaltu vandeniu nuliejo per nugarą. Iš jos balso tryško toks fanatizmas, kuris baigiasi beprotyste, bet jį kitus jis padarė nepaprastai didelės įtakos.

— Tovarščai! Mums pasisekė sukelti darbininkus bravorę ir geležinkelijų dirbtuvėse! Jų organizacijų atstovai yra čia, tarp mūsų. Aš siūlau išklausti rezoliucijos, kurią jie priėmė savo susirinkime.

Susirinkusieji tam pritarė. Tada iš būrio išėjo 3 vyrai, darbininkai. Tie giedrūs veidai, pasirodo, man buvo gerai pažįstami, nes juos sutikdavau beveik kiekvieną kartą, kai tik eidavau į bažnyčią. Tačiau šandien jie atrodė visai kitoki. Iš jų kitados tokių malonių bruožų šiandien spindėjo kažin koks žiaurumas, net gyvuliškumas. Jie nemokėjo kalbėti, dažnai imdavo mikioti ir smarkiai mostaguoti rankomis. Jų rankos buvo šurkščios, pajudusius nuo darbo. Jie kalbėjo apie tai, kad dielės jau pakankamai prisisiurbė jų kraujo, kad jie jau ilgiau nenori vilkti jungo ir kad carą su visais jo ministrais reikia pasiųsti po velnių, o jį vietą išrinkti darbininkus ir kareivius.

Man tie žodžiai padarė tokį įspūdį, kaip iš giedro dan gaus trenkės perkūnas. Aš Rusijos kitokios, kaip be caro, negalėjau nė įsivaizduoti ir bijojau net pamanyti, kad gali ar kad turi būti kitaip. Darbininkų žodžius nustelbė garsūs pritarimo balsai.

Dabar vėl pradėjo kalbėti Grizelda Nikolajevna, kuri, kaip vėliau paaiškėjo, buvo šio nepaprasto susirinkimo pirmininkė.

Ją pavadavo raudonplaukis studentas su beždžionės veidu, Gvozdiovas. Gavęs žodį, jis nurodė, kad reikia sušaukti armiją ir padaryti ginkluotą sukilimą. Man, tuo tarpu, besiklausant, darėsi vis blogiau. Savo kalbą jis baigė šitokiais žodžiais:

— Tovarščai, dabar pagerbsim atminimą tų savo draugų, kurie žuvo bekovodami už mūsų idealus, už mūsų kraštą. Prieš kelias dienas du iš geriausių mūsų kovotojų, būtent, Petuchovas ir Lukanovas, buvo išsiųsti į Sibirą, kur jie tikriausiai turės mirtį, nes abu serga džiova!

Aš nejučiuomis prisiminiau Lidočką Kavalevską, o Gvozdiovas, tarytum įspėjęs mano mintis, tęsė toliau:

— Bet mes atkeršijome. Petuchovo seseriai pasisekė atsilyginti slaptajam tarėjui už išsiuntimą: ji papasakojo jo dukteriai, kas ji iš tikro yra.

Kai jis baigė kalbėti, visi sustojo ir užgiedojo:

Jūs žuvot kovoje, mielieji draugai,
Už laisvę, lygybę, brolybę....

Ta beviltė, liūdna melodija sujaudino mane iki pačių sielos gelmių, o dalyvių veidai rodė, kad nuo šio jiems jau nebebuvo privataus, asmens, gyvenimo ir kad jie tegalvoja tik apie tuos, kurie kenčia priešpau, yra skriaudžiami ir išnaudojami.

(Bus daugiau.)

Atsisveikinant su didžiuoju tautos mokytoju (Filosofas Šalkauskis brangiajai atminčiai)

(Tęsinys)

Patriotas ir kultūrininkas

Kai kam gal rodydavosi nelabai suprantama, kodėl didysis filosofas draugauja su geografu ir silpnai praktikuojančiu kataliku, iš patriotizmo linkstančiu net į nacionalizmą. Kai kada ir kontrastai žmones suartina. Tarp pažintų Lietuvoje žmonių neradau tokio, kurs taip pilnai ir tiksliai apibrėžtų lietuvių patriotines pareigas, kaip tai mokėjo prof. Šalkauskis. Jis gyveno jo paties Romuvos sąjūdžiui sukurto šūkiu:

„Ir nupinsime iš brangios
Tėvynės gyvą dainelę ir
padarysime iš jos pasigėrėjimą amžiams“.

(Cituoju iš atminties, gal netiksliai, nes šiuo metu neturiu nė vieno jo knygos).

Šito šūkiu realizavimas, rodos, labiau kaip bet kas kitas rišo mus skirtingus ir labai nelygias vertės žmones pastoviais ir nuosirdžiais draugiškumo ryšiais. Šalkauskio patriotizmas tvyrė tai rėmėsi pilnutine ir sintetine kultūra, kurioje turėjo garbingas vietas mokslas, menas ir religija. Lietuvai kultūrinio modeliu jis laikė senovinę Graikiją, kurią mes suprasdavome kaip po mokslo ir meno imperiją, sukurta mažoje ir neturtingoje erdvėje. Jis skelbė, kad neturi likti Lietuvai svetimi jokie kultūriniai žmonių laimėjimai, vis vien kuriame amžiuje ir kurioje erdvėje jie yra įgyti. Tai buvo titaniški užsimojimai, kurie reikalavo išvystyti nepaprastą dinamiškumą ir galingus tempus. Deja, buvusiose apystatovose mums neteko tų veiklos pradų valstybės gyvenime vykdyti. Bet jie buvo skelbiami jaunimui visa mūsų energija.

Ivairiais kultūros klausimais ir reikalais daug mums tekdavo bendrai galvoti ir svajoti. Santykiuose su užsieniais norėdavome Lietuvą matyti toje negausingų jū tautų šeimoje, kuri gražiai apsupa Baltijos jūrą. Šitą tautų šeimą, būsimąją konfederaciją, siūlydavau vadinti:

„Baltoskandijos Thalassokratija“.

kurioje dinamiškoji jūra (graikiškai: thalassa) būtų jungiantis ir dinamizuojantis veiksnys. Nežiūrint kai kurių skirtumų, čia paminėtas ir kitais kultūriniais bei patriotiniais klausimais per pastaruosius dvidešimt metų dažnai tardavomės ir rasdavome didelį smagumo bendrą juos aptarti, nagrinėti, svarstyti. Prof. Šalkauskis dažnai man buvo šviesiu keldrožiu ir kilniu įkvėpėju. Jam dabar perėjus per dvasinę demarkacijos liniją, jaučiuos nustojęs šioje žemėje švelniausias,

prasmingiausias draugystės. Pasijuntu dvasiniu našlaičiu, ypač kai dar prisimenu, kad tikrai nustosiu greit ir daugelio kitų šauniasių draugų, patekusių į barbarų rankas.

O barbarų užplūdimą Lietuvon prof. Šalkauskis daug kartų pranašavo per visą eilę metų. Tik tam užplūdimui jis teikia filosofinę, misitinę prasmę. Paskutiniame laiške jis man rašo: „Nors lūžtai eina pas mus visu dinamišku tempu, esu geros vilties ir nuotikos. Kaip žinote, niekados nesu buvęs kapitalistinio buržuazinio pasaulio šalininkas. Socializmo kovoje su kapitalizmu aiškiai stoju į pirmojo pusę“.

„Sykiu džiaugiuos, kad beveik visi mūsų tautinės balos kaltininkai atsiims savo atpildą: ir tautininkai, padarę kromelį iš tautinio reikalo, ir staiga pralobę iš nieko iššokę parvenūs - pluktočiai, ir miesčioniškos poniutės, materialistinio nerūpestingo gyvenimo ir prabangos mėgėjos, ir suburžauzėję katalikai, nutolę nuo evangeliškosios dvasios, ir jų susibaritę vadovai. Kiekvienas iš jų dabar gaus gerą gyvenimo pamoką. Dėlto apsimoka ir nekaltam žmogui pakentėti: visuotinėje ekspiacijoje viskas turi savo prasmę. Atsiminkite apie tai ir Jūs, žiūrėdami Naujo Pasaulio prabangą ir praktinį materializmą. Tui būt, anksčiau ar vėliau ir jam teks pereiti per gyvenimo skaistytįklą; ir tai bus tik teisinga“.

„Kaip matote, mano nusi statymas, kaip man ir pri dera, yra filosofiškas. Turime eiti per aspera ad astra“ (1940-VIII-9).

Taip, jis dažnai šaukdavo, kaip Danielius įmestas į liūtų urvą. Bet žmonių ausys buvo storai užkimsotos. Kam gi smagu nemalonius žodžius girdėti?...

Per daug jau greitai skubinasi mirti pastaraisiais metais mūsų gerieji lietuviai... Neperseniai juk mirė puikus džentelmenas ir valstybės vyras Mykolas Slezevičius, vienas tautinės kon-

Tokius gražius skelbimus auginamųjų ties namais vejų apsaugai nuo ištrypimo galima gauti dykai visuose parkuose pas parkų užveikėjas, arba ir „Draugo“ raštinėje. Juos padirbdino Chicago parkų distrikto board. Šioje žemėje švelniausias,

Prof. K. Pakštas

Greit bus išleistas pataisytas Baltimorės katekizmas

Cincinnati. — Artimojo ateityje bus išleistas pataisytas Baltimorės katekizmas, kurio pataisymui ėmė apie penkerius metus kruopštaus daugelio teologų darbo. Pataisytas tekstas buvo pasiųstas į Vatikaną patikrinti.

Tenai tas darbas atliktas ir gražintas apaštališkai delegatūrai Washingtono. Apaštališkas delegatas J. E. arkivyskupas Amleto G. Cognani šį veikalą pasiuntė Krikščioniškos Doktrinos Sambrolijos vyskupų komitetui. Šis gi pasirūpino atspausdinti.

1934 metais J. A. Valstybių vyskupai nusprendė pataisyti Baltimorės katekizmą. Netrukus pasitvarkyta ir imtasi darbo. 1935 metais daugiau kaip vienas šimtas teologų pasiskirstė katekizmo dalimis ir jas pradėjo studijuoti. 1936 metais teologų pataisytos dalys sujungtos ir įteiktos Krikščioniškos Doktrinos Sambrolijos kongresui New Yorke. Kongreso laiku 40 teologų padarė kai kurias pastabas. Pataisytas tekstas atspausdintas ir išsiuntinėtas visiems J. A. Valstybių vyskupams, kad jie padarytų kokių nors sugestijų, arba pagerinimų, jei, jų nuožūra, tas reikalinga.

Po šio vyskupų patikrinimo, katekizmo tekstas dar keletą kartų buvo spausdinamas, buvo daroma pakeitimų, arba pagerinimų. Tik po to pasiųstas į Vatikaną, kur per pusantrų metų buvo studijuojamas tekstas.

Sykį Gali Apgauti, Bet Ne Visuomet

„Tiesa“ skelbia, kad agitatoriams atvykus į Papilio valsčių, Biržų apskrityje, žmonių vartyti į susovietintuosius kooperatyvus, daugelyje vietų valstiečiai stačiai sakė: „Ką, ar vėl atvykote monyti?“

DZIAUGKIS NATURALIA IR GRAZIA IŠVAIZDA!

60 DAYS TRIAL

FALSE TEETH

950

A.A.A. Dental Laboratories

1555 Milwaukee Avenue — Tel. ARM. 5550
202 South State Street — Tel. WEB. 4630
4831 Irving Park Boulevard — Tel. PAL. 4227
So. Side — 404 E. 47th St. — Tel. ATL. 6880
North Side — 4731 Broadway.

KNYGOS! KNYGOS!

Mūsų knygyne dar galima gauti pasirinkimą lietuviškos literatūros ir poezijos rinkinių. Dabar komunistų valdžiai užkurtas kelių lietuviškų knygų spausdinimui, LIETUVIŠKA KNYGA pasidarys retenybė. Įsigykite savo kopijas, kol jų dar lieka.

LITERATŪRA

JONO BILIONO RASTAI, Tilžė, 1913 m. 150 pusl. \$1.00
ZEMAITES RASTAI, I t., Vilnius, 1914 m. 390 pusl. \$1.00
LIETUVIŠKOS PASAKOS, II t., surinko Dr. J. Basanavičius, 260 pusl. \$1.00
PRAGIEDRULIAI, III t., Vaizganto, 290 pusl. \$1.00
VAIZGANTO RASTAI IV t., (Vilniaus ir Kauno laikotarpis — 1918-1921 m.), 240 pusl. \$1.00
V. KREVES RASTAI, I t., Suteimose-Pasakos ir Dainos. \$1.00
VARGO MOKYKLĄ, Literatūros Pasiskaitymai, 175 puslapiai \$1.00
DIDŽIOJO KARO UŽRASAI — Pr. Žadeikis, I t., (1914-1916 m.) 75c
MAŽIOSIOS LIETUVOS BUVUSIEJI RAŠYTOJAI — Prabočių Anūks, Ilustruota, 130 pusl. 75c

EILERASČIAI

SU BALTO NUOMETU — J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, 225 pusl. \$1.00
VAINIKAI, Naujesniosios Poezijos Antologija, Paruošė K. Binkis, 230 pusl. \$1.00
JAUNOJI LIETUVA, MAIRONIS, 130 pusl.50
PADANGĖSE, Juozas Sakalas ir Dainės, 125 pusl.50
KRISTIJONO DUONELAIČIO RASTAI, Sutašė J. Šlapelis, 90 pusl.50
TĖVYNĖS KELIAI, Lūdas Gira, 65 pusl.35
RUDENS AIDAI, A. Jakštas, 100 pusl.35
GAMTOS PRILYGIMAI LIETUVIŲ DAINOSE, pagal Dr. R. Van der Meulen35
MEILĖ, M. Gustaičio, 1914 m.25
BREKSTA, M. Vaitkus, 1915 m.25

"DRAUGAS"

2334 S. Oakley Ave. Chicago, Ill.

Lietuvis, kurs 8 mėn. gyveno tuo, ką rasdavo mėšlyne

— Žiemą rūsyje be pečiaus. — Gydosi vaistais, sušalanciais... į ledą. — Dėvi kailinukus pirkus prieš japonų karą. — Bloga, kai lietus suteršia mėšlyno duoną! — Kai tėvai, nepakeldami alkanų vaikų balso, šoka į Mičiganą.

(Užbaiga)

Skurdūs pirmieji metai Amerikoje

Antrą kart jau Amerikoje taip prigijau. Pirmą kart tai turėjau labai pavargt tik į Ameriką atvažiavęs. Atvažiavau iš Lietuvos. Darbo nėra, nėr kur dėtis. Sutikau tokį lietuvių Martyną, tai mes kai pradėjome eit per bažnyčias — užėnam, sušylam, pasimeldžiam ir vėl toliau žygiuojam. Su doleriu buvo galima visą savaitę išgyvent, bet ką tu žmogus darysi, kad kišeniųje nėra nė kvoterio. Paskiau jau darbą gavau. Atidaviau skolą, ką Lietuvoje buvau pasidaręs, atidaviau ką buvau Amerikoje iš pusbrolio pasiskolinęs pusbadžių begyvendamas. Taip gero ir nemačiau. Dirbau fabrike, paskiau elevatorių grūdus pildavom. Kai sukibsim būdavo dviese su „štemseveliais“ į grūdų vagoną, tai bematant ir iškraunam. Per dieną išpildavom ir išluostydavo po kokį dvidešimt vagonų. O uždarbis — po du dolerius į dieną. Dirbau, skolas mokėjau, o sau ir nesusidėjau. Kartą mano draugas įlipo į tą didžiulį aruodą išluostyt. Jo nepamatė,

kaip paleido grūdus, tai ir uždusino jį ten.

Paskutiniu metu dirbau prie stokiardų. Ale įsimaišė jauni, senų nebe taip, seną už nieką laiko, tai ir nuostojau darbo. Dabar jau septinti metai taip gyvenu. Iš giminių tai turiu pusbroli. Apsisėnijo jis su lenke, o dar myli išgerti, tai ten cila bumelynė. Iš jų nieko nelauk.

Draugo kambary — asloje telkšo vanduo

Kai kurie žmonės pasiūlo kokį drabužį ar ką. Bet man nereikia. Turėk šumniai, tai ne tavo — pavogs kas — kad ne per duris, tai per

paskui į alkanus namus negyvą tėvą motiną...

Ką gi galima būtų pasakyti apie aną alkaną ir sušalusį lietuvių? Nebent tą, kad kiekvienas, atsilankęs jo nekūrentame beismonte verktų taip, kaip aš verkiau pirmą kartą eidamas nuo jo ir kaip verkiu dabar prie rašomosios mašinėlės.

Dažytos lūpos ir pamėlynavę nuo alkio žmonės

Žmonės man pasakojo, kad dabar, kai truputį sušilo, anas jėgų netekęs darbininkas išeina į gatvę, godžiai geria šiltus saulutės spindulius ir atsirėmęs prie savo trobelės kampo stovi ilgai valandas. Ką jis mato, nežinau. Gal būt jis žiūri į nukrautus skaniu maištu parduotuvių langus ir svarsto, ar gi jėgų netekęs vienišas darbininkas neturės progos nei per Velykas socialiai prisivalgyti žmoniškai pagamintų valgių. Gal būt jis žiūri į raudonai dažytas praeivių lūpas ir svarsto, ar turi teisės moterys imti į rankas raudoną pieštuką, jei kitų tokių pat moterų, kaip ir jos, lūpos mirtinai pamėlynavusios nuo išbadėjimo.

Galbūt jis žiūri į linksmai besvyruojančius vyrus iš salinių ir svarsto, ar nebūtų galima už tuos pinigus, kuriuos jie sumoka, kad atimtų sau protą ir savyje užmuštų žmogų, ar nebūtų galima už tuos pinigus nupirkti pieno, kad niekad o niekad tėvams neberekėtų šokti į vandenį besivaduojant nuo šiurpau alkanų dukrelių klyksmo.

Gal būt jis žiūri į skubiai lekiančias mašinas ir galvoja, ar jis neturėtų teisės vieną kartą prieš mirtį nuvažiuoti saulėtojo dienoj į užmiestio miškelį ir paklausti, ar dar taip pat tebečiulba paukščiai, kaip čiulbėjo, kai jis dar vaiku būdamas lakstė po Lietuvos miškelius. Seniai jis paukščių čiulbėjimo negirdėjo. Per vandenį perplaukus pirmą jo ausyse spiejęs fabrikų mašinos, o dabar, kai kiti klausosi radijo, jis girdi tik pro blogai užtaisytą langą į šaltą beismontą bešvilpiantį vėją.

Kai tas vienišas išsiekvojęs darbininkas atgula į savo patalus, juodus kaip numirėlių gedulas, prieš jo akis ant lango stovi vienintelis jo draugas — nedidelis medinis kryželis; aprūkęs jis; ilgus metus šio vargolio kambary bebūdamas Kristus jau seniai atpalaidavo savo prikaltas rankas ir kojas. Grubios liguisto darbininko rankos parišas su siūlu. Ir žiūri taip per dienu dienas prieš kits kitą — vienas prikaltas prie kryžiaus, kitas — prie skurdžios ligonio lovos.

Kunigas Klebonas Aleksandras Skripka

Mirė šv. Kryžiaus Ligoninėje, balandžio 27 d., 1941 m., 8:30 val. vakare, sulaukęs 74 m. amžiaus. Gimęs Lietuvoje. Kilo iš Sialiuų apskr. Žagarės parapijos, Pabalių kaimo. Įšventintas į kunigus 1891 metais.

Paliko dideliame nuliūdime: pusbrolius, Kun. Kazimierą Skripką ir Kun. Juozą Skripką; pusseseres, Seserę Marią Anthony ir Juozapiną Širvyd; Lietuvoje paliko seserę Oną ir kitų giminių ir labai daug draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas klebonijoje 4557 So. Wood St. Ketvirtadienį, gegužio 1 d., 7:00 val. vakare kūnas bus perkeltas į šv. Kryžiaus Bažnyčią.

Laidotuvės įvyks penktadienį, gegužio 2 dieną. 10:30 val. ryto bus atlaikytos iškilmingos gedulingos pamaldos už velionio sielą šv. Kryžiaus bažnyčioje, o po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Pusbroliai, Pusseserės, Sesuo, Broliai Kunigai ir Giminės.

Laidotuvių direktorius J. F. Eudeikis, telefonas YARds 1741.

Reikalingi Darbininkai

U. S. civilinės tarnybos komisija skelbia žemiau minimus kvotimus:

Public Health Nurse, \$2,000 a year.

Graduate Nurse, General staff duty, \$1,800 a year. (Indian Field Service, Including Alaska, Department of the Interior, U. S. Public Health Service, Federal Security Agency).

Applications will be received until further notice, and certification of eligibles will be made as the needs of the service require.

Engineering Draftsman, \$1,800 a year; also **Chief**, \$2,600; **Principal**, \$2,300; **Senior**, \$2,000, and **Assistant**, \$1,620 a year. (Various optional branches).

Applications will be rated as received at the U. S. Civil Service Commission, Washington, D. C., until December 31, 1941.

Bookbinder (hand). Government Printing Office, \$1.20 an hour. Bureau of Engraving and Printing, \$10.06 a day.

Bookbinder (Machine Operations). Government Printing Office, \$1.26 an hour.

Applications must be on file with the U. S. Civil Service Commission at Washington, D. C., not later than May 22, 1941.

Machine Operator, Automatic Screw (Brown & Sharpe) \$6.40 to \$7.52 a day.

Applications will be received until further notice.

Place of Employment: Ordinance Service, War De-

Koki maistą galima gauti už mėlynuosius ženklus

Vyriausybės šelpiami asmenys už mėlynuosius maisto ženklus gali gauti šiuos maisto produktus per gegužės mėnesį:

Butter, raisins, pork, pork lard, corn meal, shell eggs, dried prunes, hominy (corn) grits, dry edible beans, wheat flour and whole wheat (graham) flour, Irish potatoes, fresh carrots, fresh oranges, fresh apples, fresh grapefruit.

Šie produktai sudaro maisto pėrviršį. Žemės ūkio departamento sekretorius kas kiekvieną mėnesį pėrviršio maisto produktus išvardina šį mėnesį, kaip matoma, nėra išvardinti svogūnai (onions).

partment, Rock Island Arsenal, Rock Island, Illinois.

Taupykite Vartotus Pašto Ženklus

Ar norite prisidėti prie tikro misijonieriško darbo? Taupykite vartotus pašto ženklus? Štai lengvas ir visiems prieinamas būdas, kuris neša misijoms didelės naudos, o bendradarbiams gausių nuopelnų.

Šioj srity daugiausia gali pasidaryti tie, kurie dirba krautuvėse, bankuose, ofisuose ir panašiose vietose, kur kasdien pereina daug pašto.

Kada susidarys keletas svarų pašto ženklų, siųskite juos "4th Class Mail" šiuo adresu:

MISSION CLUB,
Hinsdale, Illinois.
Marian Hills Seminary.

ARTHRITIS

Don't despair of relief from Arthritis due to Sulphur deficiency. Small daily dose. Money back if no relief after 30 days' dosage. Begin taking SULPHO-KAPS today.

DOCTOR'S AMAZING LIQUID GREAT SUCCESS FOR SKIN TROUBLES

(externally caused)

No matter what you've tried without success for unsightly surface pimples, blemishes and similar skin irritations, here's an amazingly successful doctor's formula—powerfully soothing Liquid Zemo—which quickly relieves itching soreness and starts right in to help nature promote FAST healing. 30 years continuous success! Let Zemo's 10 different marvelously effective ingredients help YOUR skin. Also ointment form. Severe cases may need Extra Strength Zemo.

PRaised FROM COAST TO COAST!

"Mūsų Atlikti Darbai Kalba už Save"

PAMINKLAI

MENISKAS DARBAS

ZEMOS KAINOS

TEISINGAS PATARNAVIMAS

Venetian Monument Co.

527 N. Western Ave. Tel. See. 6103

PASKUTINIS PAGERBIMAS

JOHN F. EUDEIKIS Laidotuvių Direktorius

AMBULANCE Dieną ir Naktį

4605-07 SOUTH HERMITAGE AVENUE

Tel. YARDS 1741-1742

4447 SOUTH FAIRFIELD AVENUE

Tel. LAFayette 0727

Radio Program — 10:00 val. antradienio ir šeštadienio rytais, iš Stoties WHIP (1520), su P. Saltiernu.

DAFFY DRAMAS

GARY, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

KELNER - PRUZIN

Geriausios Patarnavimas — Motoris patarnauja

Phone 9000

620 W. 15th Ave.

KOPLYČIOS DYKAI VISOSE MIESTO DALYSE

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

I. J. ZOLP
1646 West 46th Street
Tel. YARds 0781-0782

P. J. RIDIKAS
3354 South Halsted Street
Skyrius: 710 W. 18th St.
Visi Telefonai: YARds 1419

ANTHONY B. PETKUS
1410 South 49th Court
Tel. CICERO 2109
6812 So. Western Avenue
Tel. GROvehill 0142

J. LIULEVIČIUS
4348 S. California Ave.
Tel. LAFayette 3572

ALBERT V. PETKUS
4704 So. Western Avenue
Tel. LAFayette 8024

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 Lituanica Avenue
Tel. YARds 4908

LACHAWICZ IR SŌNAI
2314 West 23rd Place
Tel. CANAL 2515
42-44 East 108th Street
Tel. PULman 1270

S. P. MAZEIKA
3319 Lituanica Avenue
Tel. YARds 1138-1139

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE PASISEKĖS 600 METŲ DLK GEDIMINO MIRTIES SUKAKTUVIŲ MINĖJIMAS CHICAGOJE

Pereitą sekmadienį, balandžio 27 dieną Chicagoje, Sokol Hall, Federacijos apskrities ir Chicago Vyčių choras suruošė išpūdingą DLK Gedimino 600 m. mirties sukaktuvių minėjimą.

Žmonių susirinko iš visos Chicago ir apylinkių apipildinė erdvė Sokol Hall.

Pirmojo programos dalyje L. Vyčių Chicago apskr. choras ir solistai, vadovaujami prof. Saurio, padainavo gražių lietuviškų dainelių. L. Vyčių Chicago apskrities choras ir solistai ne-reikalingi rekomendacijų, nes jų aukštą meninį lygį žino visa Chicago lietuvių visuomenė.

Šiame vakare pažymėtina lietuvių baletų grupė, vadovaujama G. Saurytės, išpildė keletą gražių plastikos meno numerų. Savo lengvais ir grakščiais judėjimais jaunos baletininkės vertos visuomenės susidomėjimo. Po koncertinės dalies patriotišką kalbą pasakė Lietuvos konsulas P. Daužvardis, ragindamas lietuvius energingai kovoti dėl Lietuvos valstybės atstėgimo.

Antroje programos dalyje buvo atvaizduotas "Gedimino sapnas", trumpas scenos vaizdelis sukėlęs žiūrovuose tikrai patriotišką ir didingą nuotaiką. Nejuočiomis žiūrovai valandėlę buvo perkelti į senovės Lietuvos laikus ir kiekvienas pajutome tą didingą Lietuvos praeitį ir tvirtą pasiryžimą atstatyti senovės Lietuvos garbę. Gerai savo darbą atliko: D. Varnas — Gedimino rolėje ir F. Adomaitis — Lizdekos rolėje.

Poeto Balio Sruogos "Giesmė apie Gediminą" vykusiai scenai pritaikinta Ignas Sakalas, "Draugo" red. Kada Amerikos lietuviams dabar labai trūksta scenos kūrinių, pageidautina, kad I. Sakalas savo gabumus plačiau panaudotų scenos veikalo paruošime. Amerikos publika smalsi naujenyboms, todėl nestebėtina, kad visų susirinkusių į Sokol Hall dėmesys buvo nukreiptas į trečią programos dalį — farsą "Pasaulio Triubelmekeriai": pamatyti scenoje tris Europos diktatorius — Hitlerį, Staliną ir Mussolinį buvo susirinkusiųjų svajonė. Nepaprastai aktuali veikaliuko idėja ir tinkamai parinktos deklamacijos šiam farsui lemia šiuo laiku gražų pasisekimą. Sekmadienį buvo tik pirmas bandymas, todėl ir vaidinimas išėjo silpnokai — išpildymo atžvilgiu.

Buvo daug juoko, puiki veikalo intriga, tik trūko vieningumo bei suderinimo veikalo išpildyme, neiški žodžių tarsena ir silpnoki artistų dainininkų balsai. Pašalinus tuos trūkumus ir artistams įdėjus daugiau darbo, su šiuo veikaliuku ne sarmata būtų pasirodyti ir didesnėje scenoje.

Visgi pažymėtinas vaidinimas buvo Juozo Gudo, kurį atvaizdavo Pasaulį. Jo dikcija ir užsilikimas imponavo žiūrovus. Geras buvo Antanas Baltakis — vaidinęs Mussolinio rolę. Taip pat neperblogiausias — Antanas Uksas vaidinęs Hitlerio rolę, tik kiek silpnas buvo A. Kanušis, vaidinęs Stalino rolę.

Šiaip bendras vaidinimo išspūdis buvo neblogas. Publika labai gyvai reagavo į įvairius artistų triukus ir skirstėsi vakaro programa labai patenkinta ir piñna dėkingumo programos autoriui I. Sakalui ir jos vykdytojui prof. Sauriui bei jauniems ir pilniems gyvumo bei geros nuotaikos artistams.

Atsimenant, kad tai ne profesionalų artistų, bet laisvų menininkų darbas, tenka tik jiems padėkoti už pasišventimą ir palinkėti toliau taip gražiai tarnauti visuomenei.

Po programos buvo šokiai, kuriuose dalyvavo gražūs būrys jaunimo. Prie programos išpildymo gražiai prisidėjo ir šokiai griežė Byansko orkestra.

St. Gabaliauskas

Nuoširdi padėka

Reiškiu nuoširdžią padėką visiems ir visoms, kurie plunksna, kalboms, darbu, tikietų platinimu ir kitais būdais prisidėjo prie ruošimo DLK Gedimino 600 m. mirties sukakties paminėjimo. L. V. Chicago apskr. choro ir jo vado muz. J. Saurio, šokių mokytojos G. Saurytės, taip pat kitų programos dalyvių pasišventimas tam vakarui ruošti tiesiog neįkainuojamas.

Ačiū dien. "Draugui" ir

"PER GERUS" TURI NAMUS

Moses H. Kamerman, Chicago advokatas, jo žmona Mrs. Kamerman ir puseitrių metų amžiaus berniukas. Advokatas su žmona nori berniuką įsūnyti. Berniuko teisėti globėjai yra žydų labdarybės Chicagoj. Šie globėjai prieš keletą metų berniuką pavedė advokatui. Kadangi jis nesistengė berniuko įsūnyti ir kas kitas pasiūlė tai padaryti, žydų labdarybės teismo keliu priverstė advokatą berniuką grąžinti. Teisme labdarybių vėšininkai padavė priežastį, kad pas Kamermaną berniukui yra "per geri" namai. Teismas nusprendė labdarybių naudai. Bet adv. Kamerman imasi žygių negrąžinti berniuko.

Dain. Ona Piežienė sekmadienį, geg. 4 d., giedos solo Švento Jurgio bažnyčioje per sumą, kurioj dalyvaus ir p. Lietuvos Prezidentas.

radio stotims už plačią publikaciją. Ypatingai ačiū So. Chicago veikėjui J. Stanaičiui, kuris labai daug pasi-tarnavo savo automobiliu.

Ignas Sakalas,

LGK Gedimino 600 m.
Mirties Sukakties
Minėjimo K-to pirm.

Blanche Stanevičiūtei "shower party"

Bridgeport. — Sekmadienį, bal. 27 d. arti šimtas draugų, pažįstamų ir giminių sunešė puikias dovanų būsimai jaunajai Blanche Stanevičiūtei, kuri išteka už Aleksandro Kizo geg. 11 d. "Shower party" įvyko Stanevičių namuose, 858 W. 33 St. Namus išdabino ir artistškai stalus išpuošė Katriu-

tė Garuckaitė, kurios dekoracijos visų pasigrožėjimą iššaukė.

Stambiausias "shower party" dalininkas, buvo M. Kfzas, kuris yra Peoples Furn. Co. prezidentas — jo dovana buvo gražiausieji ir brangūs rakandai visam namui jaunavedžių.

Vestuvės

Šliūbas Blanche Stanevičiūtės su Aleksandru Kizu įvyks sekmadienį, gegužės 11 d., 2:30 val. po pietų, Šv. Jurgio bažnyčioje.

Jaunavedžiams asistuos Felicija Nausėdaitė (maid of honor) su John F. Gilmore. Dan Kizas su Sylvia Venckus (jaunosios sesuo su jaunojo broliu) ir Anne Benes su Mr. Phillips.

Vestuvių puota įvyks Oak Park Arms Hotel, prie Washington Boulevard ir Oak Park Ave. Rap.

Tėvynės marš — tai ištvirkusi ir įžul jaunuo-mėnė, kurios dienos praslenka te-atruose, smuklėse ir šokių salėse. — C. Cantu.

STANLEY GAVCUS

— Parhoda — JUODŽEMĖ

1 bušelis — 25c; 5 buš. už \$1.00; 10 buš. už \$1.50
Perkrausto Baldus, Vežioja Angli

Kreipkitės prie:

Stanley Gavgus

110 So. Ridgeland Avenue
Worth, Ill. Tel. Oak Lawn 193-7-1

ALL MAKES — NEW AND REBUILT

TYPEWRITERS

— ADDING MACHINES —

— SMALL MONTHLY PAYMENTS —

ALL MAKES

SOLD, RENTED

AND REPAIRED

— LIBERAL TRADING ALLOWANCE —

OUR RESULTS CARRY ONE-YEAR NON-MACHINE GUARANTEE

★ STAR TYPEWRITER COMPANY

ROBERT C. GOLDBLATT, Manager
199 W. MADISON ST.
Phone DEARBORN 4444

ESTIMATES — FREE — DEMONSTRATION

Naujoviškas parengimas

Marquette Park. — Parapijos choras ruošiasi išpildyti gražų programą gegužės 11 d., Motinų Dieną. Bus atvaizdinta juokinga komedija "Pyragas", kurią sulietuvino kun. S. Jonelis. Be to, bus išpildyta labai gražios dainos, ištraukos iš operetės "Klaipėdos Julė".

Choras buvo užsibrėžęs atvaizdinti šią operetę ištisai, bet, susidėjus daugeliui kliūčių, nebuvo galima tas įvykdyti. Todėl bus dainuojamos dainos koncertine forma. Po vaidinimo ir dainų, bus šokiai. Grieš L. Simučio, Jr., orkestra.

Komisija ir visas choras, su ved. B. Janušausku, deda pastangų, kad atsilankiusią publiką gražiai palinksmin-ti. Bilietų galima gauti pas choro narius ir prie durų. Kaina 40c. C. S.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

WOLK STUDIO
1945 West 35th Street
AIR CONDITIONED STUDIO
The Most Modern
Photography
for over 30 years
ADVANCED PHOTOGRAPHY
LOWEST POSSIBLE PRICES
PHONE CLEVELAND 7-01

CONRAD
Fotografas
Studija įrengta pir-mos rūšies su mo-derniškais užlaido-mis ir Hollywood šviesomis. Darbas Garantuojamas.
420 West 63rd Street
Tel.: Biznis - ENGLEWOOD 5883
Res.: - ENGLEWOOD 5840

WHOLESALE LIQUOR ISTAIGA

Išvežiojame po visą Chicago
REM-KITE
SENĄ
LIETUVIŲ
DRAUGĄ
N. KANTER, Sav.

MUTUAL LIQUOR CO.
4707 S. Halsted St.
Tel. BOULEVARD 0014

Prez. Antano Smetonos Bankietas

Sekmad., Gegužio 4 d., 1941, Palmer House Viešbutyje Bilietus dabar galima įsigyti sekančiose vietose:
J. Mackevičius, Standard Fed. Savings and Loan Ass.; Sacramento ir Archer Ave., VIRginia 1141.

Dominikas Kuraitis, Milda Buick Sales, 907 W. 35th St., LAFayette 2022.

Joseph F. Budrik, 3009 S. Halsted St., YARDS 3088.

P-nia Ona Kiras, 3261 S. Halsted St., VICTORY 0353.

Draugas, 2334 So. Oakley Ave., CANal 8010.

J. P. Rakštis, 1900 S. Halsted St., CANal 9114.

Naujienos, 1739 S. Halsted St., CANal 8500.

A. Vanagaitis, 6755 South Western Ave., tel. GROvehill 2242.

Metropolitan State Bank, A. Valonis, 22nd ir Cermak Rd., CANal 1955.

Dr. Atkočiūnas, 1446 So. 49th Court, Cicero, Ill., tel. Cicero 4276.

P-nia K. Sriubienė, 1315 S. 50th Ave., Cicero, Ill., tel. Cicero 6222.

Lietuviška Radio Istaiga

MEISTAS
1854 W. 47th St.

RADIO SERVICE
— REPAIRING —

Darbas Pilnai Garantuojamas
HOUSE or CAR RADIOS

SUGEDO RADIO?...

Šaukite Yards 4693

WHOLESALE FURNITURE BROKER

DINING ROOM SETS — PAR-LOR SETS — BEDROOM SETS — RUGS — RADIOS — RE-FRIGERATORS — WASHERS — MANGELS — STOVES.
All Nationally Advertised Items.

ALEX ALESAUSKAS & SONS

FACTORY REPRESENTATIVE

6343 So. Western Avenue

Telefonas REPUBLIC 6051

CLASSIFIED

NAMAI, FARMOS IR BIZNIAI

Kreipkitės į mus, kurie norite pirkti, greitai parduoti arba išsinuotyti turtą tikrai turite. Taipgi statome naujus namus. Prilaukime Jusų są-namų į mainus. Taisome senus namus. Apskaičiuojame veltui.

BARGENAI MARQUETTE PARKE

Mūriniai bungalovai. Kainos nuo \$4500 ir aukščiau. 6 duobčiai \$6500 ir aukščiau. 14 keturduobčiai \$11,500 ir aukščiau. 7—10 fletų \$21,500 ir aukščiau. 12—bizninių namų nuo \$4500 ir aukščiau. 17 medinių kabinų. Kainos nuo \$2790 ir aukš. ir namai galima pirkti ant lengvų išmokėjimų. Kreipkitės pas:

CHARLES P. SUROMSKIS,
COMPANY,
6921 So. Western Ave.
REPUBLIC 3113; Vakaras Prospect 0176.

PARDAVIMUI NAMAS

4 fletai po 5 kambarius. Geroj vietoj. Arti bažnyčios, mokyklos ir gatvės. Artima Rando \$100.00 į mė-nesį. Labai pigi kaina. Lietuviui bus duodama nuoma. Kreipkitės pas savininką ant 2-tro aukšto iš užpa-kalio. 10753 South Wabash Ave.

ISSIRANDUOJA KRAUTUVY

Westsideje išsiranduoja krautuvas su 3-ju kambarių pagyvenimu. Mūrinis namas. Gera vieta Liquor krautuveli.

M. KRAUJALIS, 1943 W. Cermak

Rd., Chicago, Illinois.

CICERO BARGENAS

Parsiduoda 2-ju fletų, 5 ir 6 kamb. nesenas mūrinis namas. Lotas 50x125 pėdų. Netoli lietuvių bažnyčios. Pigi kaina. Randa 1426 S. 49th Court, Cicero, Illinois. Kreipkitės pas:

JOSEPH VILIMAS

6753 South Rockwell Street
Tel. HEMlock 2325

AND THANKS A
MILLION FOR
TELLING ME ABOUT
MIRACLE WHIP.
MY WHOLE FAMILY
LOVES IT!

The Salad Dressing
Millions prefer!

DOMINIKAS KURAITIS, Sav.

Rez. Tel. VICTORY 2499

AGENTAI:
Jonas Rodinas
Jonas Jasinskas
Ant. Labanauskas
H. Rajewski
"Shorty"

VARTOTŲ KARŲ
SKYRIUS:
806 West 31st Street
Chicago, Ill.
Telefonuokite:
VICTORY 1696

MILDA BUICK SALES

VIENTELE LIETUVIŲ BUICK'O AGENTŪRA

Nauja Vieta:

907 WEST 35TH STREET, CHICAGO

Telefonas: LAFayette 2022

KALBĖJO IZOLACIONISTAS IR INTERVENCIONISTAS

Praeitą sekmadienį Chicagoje kalbėjo du vienas kitam priešingų nuomonių amerikiečiai lyderiai — izolacionistas ir intervencionistas.

Izolacionistų vadinas mas, kurs, darbuojasi J. A. Valstybes apsaugoti nuo įsikišimo į pasaulinį karą.

Intervencionistas yra tas, kurs darbuojasi Ameriką kad ir tuojau įtraukti karan.

Izolacionistas pareiškia, kad šis pasaulinis karas nėra mūsų karas. Kas tą karą sukėlė, tegul ir kariauja. Amerika turi laikytis griežto neutralumo ir savo apsaugai ginkluotis.

Intervencionistas argumentuoja priešingai. Jis sako, reikia vaduoti britų imperiją. Reikia įsikišti karan. Sako, Hitleris nugalėjęs Angliją atsisuks prieš Ameriką. Tad Amerikai yra pavojus. Anot jo, Anglija yra

pirmoji Amerikai gynybos linija. Nereikia leisti, kad ta linija būtų sulaukdyta.

Izolacionistas yra federalinis senatorius Burton K. Wheeler, demokratas iš Montanos. Jis kalbėjo Chicago Arena. Jo klausė apie 10,000 asmenų. Jis ragino piliečius darbuotis už taiką. Ragino remti popiežiaus Pijaus XII pastangas grąžinti pasauliui taiką ir ramybę.

Intervencionistas yra Ernest W. Gibson, "Committee to Defend America by Aiding the Allies" organizacijos pirmininkas. Jis kalbėjo viešam žydų susirinkime Morrisson viešbutyje. Jis sakė, kad jau atėjusi valanda ilgiau nieko nelaukti, kaip tik tuojau įsikišti karan. Anot jo tuo būdu būtų išvaduota Anglija ir apsaugota Amerika. Bet jis nesakė, kad J. A. Valstybės dar nepasiruošusios karan.

Uždaryta drabužių valykla

Chicago's mayoro ir apskrities prokuroro nuosprendžiu uždaryta Klever-Shampay drabužių valykla, kurią valdė Murray Humphrey, žinomas kalėjimu baustas smurtininkas, buvęs Capone gaujos narys.

Tas yra ryšium su vežėjo Gorczyka nužudymu. Mavoras ir prokuroras pakilo kovoti prieš raketerius, išigalėjusius ypač drabužių valymo ir dažymo pramonėje.

Uždaryta valykla yra 4631-42 Cottage Grove ave. Joje dirbo apie 150 darbininkų ir darbininkių. Įvertinama iki 250,000 dol. Metinių pajamų turėjo iki 600,000 dol.

Mirė teisėjas Rooney

Mirė Chicago's miestinio teismo (municipal court) teisėjas John J. Rooney, 69 m. amž. 27 metus išbuvo teisėju. Tai nepaprastas rekordas. Velionis sirgo apie 6 mėnesius ir tomis dienomis jautėsi tiek pasveikęs, kad planavo ateinančią savaitę grįžti prie savo darbo teisėme. Bet netikėtai mirtis pakirto tą planą ir viską.

Paliko žmoną. Gedulo pamaldos ir laidotuvis įvyks Šv. Ambrozijaus bažnyčioje penktadienį.

Automobilio sužeistas

Anthony Zhirilis (?), 26 m. amž., 1918 Canalport ave., WPA sargas skersgatviuose, automobilio sunkiai sužeistas. So. Halsted gatvėje, 2400 bloke, jam važiuojant dviračių automobilis jį prirenkė.

Nušautas

Monroe gatvėje, arti Paulina gatvės, nežinomi du automobiliu pasprukę žudikai nušovė šaligatviuėjusį Joseph Todd, 56 m. amž., ketletą kartų buvusį baustą kalėjimu ir prieš ketletą metų iš Jolieto kalėjimo paleistą.

X Kun. Jon. Balkūnas užsakė 1000 egzempliorių K. J. Prunskio parašytos knygelės "Kaip mirė nemirtingieji".

X Jurgis Švarlis, tėvas kun. M. Švarlio, So. Chicago lietuvių parapijos klebono, sutiko nelaimę: lipdamas savo namų laiptais aplenkė vieną laiptą ir krisdamas nusilaužė koją. Nuvežtas į Šv. Kryžiaus ligoninę.

X St. Gabaliausko prakalbų maršrutas Chicagoje ir apylinkėse prasidės nuo Cicero, kur prakalbas parapijos salėse įvyks gegužės 1 d., 8 val. vakare. Gegužės 4 d. St. Gabaliauskas kalbės Chicago Heights, o gegužės 6 d. — Kankakee. St. Gabaliauskas yra geras kalbėtojas.

X 40 val. užbaigia Aušros Vartų bažnyčioje vakar buvo išpūdinga graži giedojimu ir margaspalve procesija, kurią tvarkė mokytojos seserys. Chorui mišparus giedoti į talką buvo suvažiavę Chicago lietuviai vargonininkai, kuriuos po visam varg. J. Brazaitis buvo pakvietęs pas save vakarienei.

X Darbo žmonių susirinkimas šaukiamas gegužės 1 d., 8 val. vakaro Šv. Jurgio parapijos svetainėje (3230 S. Lituanica). Bus pagerbti nužudytieji ir kankinami lietuviai, bus iškelti krikščioniškieji socialinio gyvenimo dėsniai ir bus daugiau pranešta apie sušaudytąjį kun. Sušinską.

X Kun. dr. K. Matulaitis, MIC., buvęs "Draugo" redaktorius ir administratorius, šiomis dienomis vieši Chicagoje. Savo dvasinės vyriausybės buvo nurodomas grįžti į Londoną, kur skaitosi klebonu lietuvių parapijos. Jau ir leidimus kelionei buvo sutvarkęs, tačiau, dėl kai kurių aplinkybių, dar pasiliks tulam laikui Amerikoje. Pastaruoju laiku kun. dr. K. Matulaitis ėjo Niagara Falls, N. Y., lietuvių parapijos klebono pareigas.

Matai Annės inicią ant to medžio? Aš ką tai naujo pridėjau! Ir kas tai naujo pridėta prie garsaus cigareto.

Kas tai NAUJO* tapo pridėta!

Visi Old Golds pas juos krentuviskiai dabar yra NAUJI Old Golds. Tas pat patikimasis pakelis.

YRA naujo, malonaus skonio garsiojo Old Gold sudėtyje. Parinktinio importuoto tabako pridėta — duot jum naujo smagumo — naujų delekatų malonumų! Išbandyk tatau! Gauk pakelį naujų Old Golds šiandien!

*NAUJA... pralinis iš Rytinio Vidurinio tabakas, kurio smulkūs lapai širdies pavidalo padaro garsią Old Gold's sudėty net dar malonesnę. Jo gausa dabar — namų mūsų Amerikiniuose sandėliuose užtikrina juos puikinius Old Golds visai ellei metų.

KATALIKŲ LABDARYBIŲ CHICAGOJE AKTYVUMAS

J. E. Arkivyskupas S. A. Stritch, Chicago's arkivyskupas, viešumon išskėlė Katalikų Labdarybių Chicago's arkivyskupijoje veiklą. Tas padaryta šių labdarybių pildomojo komiteto susirinkime, įvykusiame Chicago Athletic klube. Labdarybių veikla nuodugnai išdėstyta išleistoje iliustruotoje brošiuroje.

1940 metais Katalikų Labdarybių Chicagoje organizacija turėjo 1,872,196 dol. išlaidų. Iš to stambiausia suma panaudota (išleista) Katalikų Namų biurui. Kiti pinigai paskirstyti tarp kitų labdarybės 45 agentijų. Kai kurioms skirta apie 100,000 dol.

Kat. Labdarybių organizaciją Chicagoje suorganizavo arkivyskupas J. Quigley.

Šiame labdarybių pildomojo komiteto susirinkime be kitko iškeltas planas kaip katalikai socialiniai ir religij

niai darbuosis tarp draftu pašauktųjų kariuomenėn vyresni, viešumon išskėlė Katalikų Labdarybių Chicago's nacionalinė organizacija var du "National Catholic Community service."

Didėja valdžios grupių viešosios skolos

Cooko apskrities šešios didesnės valdžios grupės yra: Chicago miestas, mokyklos, parkai, sanitarinis distrikas, apskritis ir apskrities miškeliai.

Iš paskelbtų šių grupių finansinių sąskaitų tik vienas miestas pereinamais metais nepadidino viešosios skolos. Kitos grupės, ėmus jas drauge, užvarė apie penkis milijonus dol. daugiau skolų.

Wesley E. Bennett, 57 m. amž., teismo nuteistas trejus metus kalėti už dviejų mergaičių, 11 ir 13 metų amžiaus, užpuolimą.

"THAT LITTLE GAME" Inter-national Cartoon Co., N.Y.—By B. Link.

Jei Insurance Reik,

PAS VILEISI EIK!

DR. PETRAS VILEIŠIS, Atstovas

The Prudential Ins. Co. of America

OFFICE: 175 W. JACKSON BLVD. SUITE A-1820 Home Office: Newark, N. J. RESIDENCIJA: 4432 So. California Avenue Tel. LAfayette 0771

Electrolysis Clinic

Nuo Vaido ir Ranyky Ant Vaidos. GREITAI IR BE SKAUSMO TREATMENTAI TIKTAI 50c Plaukai išnaikinami Valandos 6 v. v. — 8:30 v. v.

Aron and Aron 3962 Fifth Avenue Kampas Crawford and Harrison Tel. KEDzie 7810

PASKOLA

NUO 5 IKI 20 METŲ. MUTUAL FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO 2202 W. CERMAK ROAD Tel.: CANAL 8887 Mokame 3 1/2% Dividendų Ben. J. Kazanauskas, Sec. TURTAS \$1,000,000.00 VISA

MARGUTIS RADIO LAIKRAŠČIO 10-ti METAI

APTARNAUJA CHICAGO ir APYLINKES LIETUVIJA

Vienintelis Vakarinis Lietuvių Programas Amerikoje — Leidžiamas 9 Sykius i Savaitę SEKMADIENIAIS 1 val. p. p. KITOMIS Dienomis 9:30 v. vak. PENKTAD. ir ŠEŠTAD. 7 v. v.

WHFC-1450 kil.

AR DAUG KŪRO SUDEGINAT ZIEMOS METU?

Vartodami ROCK WOOL Namų Insuliaciją Sutaupysite Daug Pinigų.

Laikni bėgant, Jūs vistiek insuliuosite savo namus, nes:

1. Sutaupysite 40% kūro;
2. Apsaugo gyventojų sveikatą;
3. Padidina namų vertę;
4. Taupo namų šilumą;
5. Duoda gerą apsaugą nuo gaisrų;
6. Greitai ir lengvai įtaisoma.

Apskaičiavimas Dykai! Paršpiname F.H.A. Paskolintimus ar išmokėjimus.

Mes taip pat parduodame visokių stogų ir sienų dengimo medžiagų.

ALEX ALESAUSKAS CHICAGO REPRESENTATIVE

6343 S. Western Ave. Republic 6051 Warehouse: 9401 So. Stony Island Ave., tel.